

Historia parafii na Woli Duchackiej (cz. VI)

W poniższej, szóstej już części historii parafii pw. Zmartwychwstania Pańskiego na Woli Duchackiej piszę o latach 1990–2000.

31 sierpnia 1989 r. nowym plebanem na Woli Duchackiej został o. Stanisław Cyganik CR. Za jego proboszczostwa wolska parafia Zmartwychwstańców, po zmianie ustroju kraju, przeżyła po raz pierwszy czas wolności religijnej, okres rozkwitu licznych wspólnot, bo ustały systemowe prześladowania Kościoła przez komunizm.

Zmniejszenie obszaru parafii

Późne latach 80. i 90. XX wieku przyniosły dynamiczny rozwój sąsiednich osiedli. Zwiększała się liczba ich mieszkańców, pojawiały się potrzeby skierowania tam duszpasterzy. W efekcie zaczęły powstawać nowe parafie (lub ich zaczątki administracyjne), które tworzono kosztem zmniejszenia parafii na Woli Duchackiej. Niektóre tradycyjne obszary wolskie przyłączono do istniejących wcześniej parafii.

Zmartwychwstańcy wolscy stopniowo oddawali kolejne skrawki terenu dla następujących parafii: 1) Podwyższenia św. Krzyża w Kurdwanowie, 2) Najświętszego Serca Pana Jezusa w Piaskach Wielkich, 3) Matki Bożej Różańcowej w Piaskach Nowych, 4) Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łągiwnikach, 5) Matki Bożej Dobrej Rady w Prokocimiu, 6) Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Podgórzu, 7) św. Józefa w Podgórzu, 8) św. Kingi w Płaszowie. Wskutek decyzji kościelno-administracyjnych obszar duszpasterski zmartwychwstańców wolskich w ciągu około ćwierćwiecza bardzo zmalał.

Nabożeństwa, msze i prymicje

Na Woli Duchackiej, według kronik, co najmniej od 1942 r. celebrowano nabożeństwo Gorzkich Żali. Z okazji Millennium Chrztu Polski w 1966 r. arcybiskup Karol Wojtyła przekazał zmartwychwstańcom na Woli relikwie Krzyża Świętego, będące częścią relikwii z katedry na Wawelu. Od tego czasu corocznie wolscy wierni podczas Gorzkich Żali mogą oddać cześć Drzewu Krzyża poprzez ucałowanie jego relikwii.

W 1990 r. wprowadzono po raz pierwszy na Woli Msze św. dla dzieci oraz ich rodziców w tzw. dolnym kościele. W latach 90. nadal działały młodzieżowe chórki (scholki), zespoły muzyczne ubogacające liturgię. Tradycja

o. Krzysztof Swół CR

tutejszych mszy „młodzieżowych”, podczas których grały i śpiewały (szczególnie w latach 70.) zespoły gitarowe i chórki parafialny „Zmartwychwstanie”, sięga roku 1969.

W latach 90. XX w. i później działał chór pod kierunkiem Marzeny Rożek wywodzący się z powstałej w 1983 r. scholki dziewczęcej.

Zmartwychwstańcy cały czas zmieniali, rozbudowywali, upiększali swoją świątynię. Przykładowo, w 1991 r. rozbudowano zakrystię.

12 maja 1994 r. w wolska świątynia była świadkiem niezwykłego wydarzenia. Tego dnia odbyły się tu zbiorowe święcenia kapłańskie. Przyjął je cały rocznik seminarjiny zmartwychwstańców Prowincji Polskiej, obejmującej aż osiem państw. Wśród przyjmujących święcenia kapłańskie tego dnia był m.in. tutejszy parafianin o. Krzysztofa Swół CR. Nowych księży uroczyste wyświęcał wtedy austriacki duchowny, benedyktyn, ks. bp Maximilian Aichern OSB, ówczesny biskup ordynariusz Diecezji w Linzu (Górna Austria).

Zmiany na Woli

W 1996 r. w kościele wolskim zostało wymienione tabernakulum oraz płyta ołtarzowa w bocznym ołtarzu Matki Bożej.

22 listopada tego roku kard. Franciszek Macharski poświęcił na Woli Duchackiej w Przytulisku im. św. Brata Alberta przy ul. Malborskiej 64 B, kaplicę sióstr albertynek, która odtąd służy nie tylko tutejszym zakonnicom, ale i bezdomnym kobietom z tego albertyńskiego azylu (Domu Samotnej Matki). Od ponad dwudziestu lat duszpasterzują tu wolscy zmartwychwstańcy, niestrudze-

nie pomagając duchowo osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

W 1998 r. nowym proboszczem został o. Ryszard Pacholec CR, który pełnił tę funkcję do 2008 r. Obejmując tę godność, ojciec Ryszard znał dobrze parafię, bo wcześniej był tu wikarym. Za czasów jego proboszczostwa przeprowadzono kilka remontów świątyni i domu zakonnego oraz uporządkowano przestrzeń wokół budynków kościelnych.

Ksiądz Pacholec duszpastersko rozwinął szereg inicjatyw, np. zapoczątkował coroczną, publiczną wielkopostną Drogę Krzyżową ulicami Woli Duchackiej (po raz pierwszy odbyła się 26 marca 1999 r.), wprowadził wieczorne, jasnogórskie apele maryjne w maju. Poza tym, zainaugurował nabożeństwa fatimskie (od 1998 r.) z procesjami wokół kościoła, każdego trzynastego dnia miesiąca (przez cały rok, a nie tylko od maja do października, jak w innych świątyniach), zorganizował festyn parafialny na wolnym powietrzu. W latach 90. zaczęto także odprawiać nabożeństwa do Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

31 października 1998 r. Parafia Zmartwychwstania Pańskiego na Woli Duchackiej obchodziła Złoty Jubileusz istnienia. Z okazji 50. rocznicy erygowania parafii przez kard. Adama Stefana Sapiechę przyjechało wielu distinguished gości – liczni biskupi, władze zakonne, misjonarze. Na pamiątkę tego wydarzenia przy wejściu do kościoła umieszczono w 1998 r. specjalny tzw. „znak jubileuszowy”, który do dziś można tam oglądać.

Według kronik parafialnych, aż do 1999 r. odprawiano na Woli Duchackiej, zapoczątkowane w drugiej połowie lat

40. XX w., tzw. Godziny Święte, czyli czterdziestogodzinne nabożeństwa adoracyjne, wywodzące się ze średnio-wiecznego zwyczaju adoracji Chrystusa złożonego w grobie. Wolanie bardzo licznie uczestniczyli w owych szczególnych nabożeństwach w okresie Wielkiego Postu/Wielkanocy oraz Zesłania Ducha Świętego (Zielonych Świątek). Stopniowo czas adoracji ulegał jednak skróceniu, najpierw z 40 godzin do jednego dnia, a następnie do zaledwie kilku godzin. W końcu złączono je z czwartkową modlitwą o powołania kapłańskie lub z adoracją w pierwsze niedziele miesiąca. Od 2000 r. zapoczątkowano krótką „adorację w ciszy” we wtorki i/lub czwartki po wieczornej Mszy św.

Rzecz jasna, ulicami Woli Duchackiej w Boże Ciało corocznie odbywa się publiczna procesja eucharystyczna. Pierwszy raz taka procesja odbyła się 8 czerwca 1936 r.

Wiosną 2000 r. w parafii wolskiej przywrócono obrzęd „mandatum”, czyli umycie nóg dwunastu mężczyznom przez kapłana podczas wieczornej Eucharystii w Wielki Czwartek, na pamiątkę obmywania nóg Apostołom przez Chrystusa w trakcie Ostatniej Wieczerzy.

Także w 2000 r. odbyło się kolejne już nawiedzenie wolskiej parafii przez wielką kopię wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej, poświęconą jeszcze przez papieża Pawła VI. Ikona dotarła na Woleń Duchacką specjalnym samochodem przystosowanym dla potrzeb kultu Pani z Jasnej Góry i była obecna w świątyni przez jedną dobę. Odprawiono przy niej liczne nabożeństwa, Msze św., czuwania, adoracje. To była kulminacja obchodów Świętego Roku Jubileuszowego (2000) w tutejszej parafii. Uroczystościom przewodził wtedy ks. bp Jan Stefan Szkołodź.

Wolscy zmartwychwstańcy

W drugiej połowie XX wieku duszpasterzami młodzieży i katechetami na Woli Duchackiej byli m.in.: o. prof. Stefan Koperek CR (ur. w 1938 r., pracownik naukowy Papieskiej Akademii Teologicznej/Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II), o. Wincenty Suwała CR (ur. w 1931 r.), o. Marek Tomski CR (ur. w 1957 r.).

Inni zmartwychwstańcy (spełniający różne posługi) na Woli Duchackiej w tym czasie to m.in.: o. Leszek Bonikowski CR (ur. w 1948 r.), o. Leszek Czyż CR (zm. w 1994 r.), o. Walenty Fliger CR (ur. w 1943 r.), o. Maciej Gawlik CR (ur. w 1968 r.), o. Wiesław Zenon Hnatejko

o. Stefan Koperek CR

CR (ur. w. 1974 r., wicedziekan drawski), o. Piotr Kobus CR (1909–1975, misjonarz w Bułgarii, słynny więzień polityczny okresu komunizmu, niezłomny duchowny, opisany w monografii Anny Ogonowskiej pt. „Ksiądz Piotr Kobus CR. Portret kapłana”, Siedlce 2017), o. Szczepan Matuła CR (obecnie duszpasterz polskiej emigracji w Bayreuth k. Bambergu w Niemczech), o. Eugeniusz Matys CR (ur. 7.07.1929, zm. 11.11.2012 na Woli Duchackiej, kresowiak z powiatu stryjskiego, więzień niemieckiego obozu pracy na Węgrzech w 1944 r.), o. dr Bolesław Micewski CR (ur. w 1931 r., historyk Kościoła, m.in. autor opracowania nt. dziejów zmartwychwstańców na Woli Duchackiej), o. Stanisław Rosiek CR (ur. w 1949, zm. w 2005 r., rekolekcjonista i misjonarz), o. Józef Rozalczak CR (ur. 1905, zm. w 1976 r., kapłan wyświęcony we Lwowie w 1933 r., inwigilowany przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego od 1945 r.), o. dr Feliks Szreder CR (1914–1989, uczony, dogmatyk, biblista, tłumacz Drugiej Księgi Królewskiej w słynnej Biblii Tysiąclecia, opiekun duszpasterstwa biblijnego), o. Tadeusz Świtek CR (zm. w 1997 r.), o. Zbigniew Węsierski CR (ur. w 1954 r.), o. Henryk Worszewicz CR (ur. 18.05.1932, zm. 3.02.2015 r., kresowiak z Mostów na Grodzieńszczyźnie, opiekun duchowy wolskiego Domu Samotnej Matki i dusz-

o. Eugeniusz Matys CR

pasterz prowadzących ten dom sióstr albertynek na Woli Duchackiej).

Jeszcze jako klerycy lub już jako diakoni posługiwali w parafii na Woli Duchackiej następujący zakonnicy: o. Adam P. Błyszcz CR (ur. w 1968 r., wyświęcony w 1994 r.), o. Arkadiusz Kita CR (ur. w 1972 r., wyświęcony w 2000 r.), o. Paweł Miętki CR (zmarł 26.05.2010 r. [nie należy go mylić z o. Krzysztofem Miętkiem CR, także związanym z Wola]), o. Damian Stachowiak CR (ur. w 1981 r., wyświęcony w 2005 r.).

Na Woli Duchackiej w II połowie XX wieku posługiwali także bracia zakonnicy – br. Mikołaj Jonczew CR, br. Paweł Kostrzewa CR, br. Roman Wiśniewski CR (zm. w 1985 r. [nie należy go mylić z o. Grzegorzem Wiśniewskim CR, obecnie kapłanem na Woli Duchackiej]). Bracia ci byli zakrystianami, katechetami, opiekunami ministrantów (służby liturgicznej), a nawet... kucharzami.

Wolscy zmartwychwstańcy mają swój zakonny, wspólny grobowiec, na cmentarzu na Woli Duchackiej przy ul. Wspólnej.

Wolskie zmartwychwstanki

Od połowy lat 80. XX w. po dziś, poza męską gałęzią, Zgromadzenie Zmartwychwstania Pańskiego ma na Woli Duchackiej przedstawicielki swojej żeńskiej części zakonnej. Posługiwały tu m.in. s. Magdalena Bliski CR (katecheta), s. Helena Deja CR (katecheta, od lat 90. ucząca religii także w szkole przy ul. Czarnogórskiej), s. Danuta Osuch CR (przełożona żeńskiego Domu Zakonnego na Woli), s. Stanizja Więclawik CR (od 1996 r. wolska zakrystianka, sama szyjąca szaty liturgiczne, w 2014 r. odznaczona medalem Mater Verbi, zasłużona dla dzieła Tygodnika „Niedziela”).

O czasach wolskiej parafii w XXI wieku napiszę w jednym z następnych numerów „Kuriera”. Pisząc ten tekst, korzystałem m.in. z książki o. Marcina Ćwieka CR pt. „65 lat Parafii Zmartwychwstania Pańskiego na Woli Duchackiej w Krakowie” (Kraków 2014) oraz strony <http://resurrectionist.eu>

Marek Mariusz Tytko

Poprzednie części historii parafii ukazały się w „Kurierze” nr 8/2014, nr 5/2015, nr 5/2016, nr 9/2016 i nr 8/2017, zaś artykuł nt. o. prof. Stefana Koperka CR w nr 7/2014. Wszystkie teksty są dostępne w formie plików pdf zawierających archiwalne wydania „Kuriera” na stronie internetowej www.dzielnica11.krakow.pl